gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	747663
Raadsvergadering	:	**20-06-2023**
Onderwerp	:	**Fijnder - Begroting 2024 en Eerste Bestuursrapportage 2023 Fijnder**
Collegevergadering	:	30-05-2023
Portefeuillehouder	:	Wethouder G.J. Teselink
Steller	:	Hoegee, Susan van, Team Advies sociaal domein tel. :

Te nemen besluit
1. Geen zienswijze indienen op de Eerste Bestuursrapportage 2023 Fijnder.
2. Een zienswijze inbrengen op de concept begroting 2024 Fijnder.
3. Het Dagelijks Bestuur van Fijnder informeren over deze reactie.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Op 23 mei 2023 heeft het Algemeen Bestuur van Fijnder de Begroting 2024 en het Dagelijks Bestuur van Fijnder de Eerste Bestuursrapportage 2023 aangeboden.
Op grond van de gemeenschappelijke regeling hebben wij de Begroting 2024 Fijnder ontvangen. Ingevolge artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient de gemeenteraad in de gelegenheid te worden gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken. Het Algemeen Bestuur van Fijnder ontvangt een eventuele zienswijze graag voordat zij op 13 september 2023 een besluit neemt.
Tevens wordt de gemeenteraad met de bestuursrapportage geïnformeerd over de voortgang op de Begroting 2023. Dit wordt gedaan door te rapporteren op de operationele doelstellingen uit de Begroting 2023. Het Dagelijks Bestuur van Fijnder ontvangt graag een eventuele zienswijze.

Argumentatie
1.1 De Eerste Bestuursrapportage 2023 Fijnder geeft geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.
De begroting van Fijnder is opgebouwd uit vier programma's. Wij noemen hieronder per programma de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen:

Programma Werk en Activering
De werkplaats van Fijnder moet zowel als trampoline of springplank gaan fungeren voor inwoners die zich kunnen (door)ontwikkelen naar een (reguliere) werkplek buiten het werkleerbedrijf. Voor de doorontwikkeling van de dienstverlening binnen de werkplaats wordt gewerkt aan een businesscase. Hierbij gelden de uitgangspunten dat de werkplaats voor nieuwe instroom niet meer benut wordt om permanente werkplekken te organiseren, maar als plek om ontwikkeling en doorstroom te faciliteren naar reguliere arbeidsplekken bij reguliere werkgevers buiten Fijnder.

Het aantal te realiseren dienstbetrekkingen nieuw Beschut Werk voor 2023 voor de gemeente Berkelland betreft 23 fte (op basis van 31 uur per fte). In de Verordening Sociaal Domein is vastgelegd dat er geen dienstverbanden worden aangeboden aan geïndiceerde personen boven de taakstelling. Financiering vindt plaats op basis van de taakstelling. Plaatsing boven taakstelling leidt tot structurele lastenverzwaring. In gemeente Berkelland is aan de taakstelling

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

voldaan. Momenteel is er een wachtlijst is van zeven inwoners binnen de gemeente Berkelland. De prognose is dat deze wachtlijst verder zal oplopen. Zij volgen nog een voortraject voordat tot plaatsing kan worden overgegaan. Het Rijk is voornemens om het beleid bij te stellen.

Voor de vanaf 2022 door Fijnder uit te voeren taken binnen de Wet inburgering 2021 is samen met de gemeenten een businesscase uitgewerkt. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst.
De taakstelling voor het aantal te huisvesten statushouders voor de gemeenten is in 2023 verhoogd. Voor de gemeente Berkelland is de taakstelling 53. De verhoogde taakstelling leidt ook tot een verhoging van de personele inzet met twee fte vanuit Fijnder en daarmee een aanpassing van de begroting. De taakstelling van de gemeenten voor het eerste halfjaar vormt de basis voor de begrotingswijziging. De lasten voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021 worden één op één met de gemeenten verrekend. Binnenkort wordt besloten of de evaluatie aanleiding vormt om de businesscase te herzien.

Programma Inkomen
In 2022 is het aantal bijstandsuitkeringen in totaliteit met 2,5% gedaald. In het laatste kwartaal van 2022 was er echter sprake van een stabilisatie. In de Begroting 2023 is voor de bestandsontwikkeling van het aantal uitkeringen de nullijn gehanteerd. Deze lijn wordt in deze bestuursrapportage gehandhaafd. De raming voor 2023 wordt bijgesteld op basis van het werkelijk aantal uitkeringen per eind 2022. Verder wordt voor de uitkeringslasten rekening gehouden met de indexatie per 1 januari 2023 van 10%.

Vanaf 2022 is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne van kracht. De Oekraïners verblijven in gemeentelijke opvanglocaties of in particuliere opvanglocaties. Fijnder verstrekt vanaf 1 februari 2023 het leefgeld aan rechthebbenden in de gemeente Berkelland. Op peildatum 1 maart 2023 werd er leefgeld verstrekt aan 53 huishoudens in de gemeente Berkelland.

Programma Ondersteuning
Inwoners met een laag inkomen komen in aanmerking voor aanvullende inkomensondersteuning. Specifiek gaat het om bijzondere bijstand, kindregelingen, collectieve zorgverzekering, individuele inkomenstoeslag en de eenmalige energietoeslag. Fijnder heeft voor wat betreft deze laatste regeling (per 22 mei) de energietoeslag aan 1.712 huishoudens in gemeente Berkelland uitgekeerd. De middelen voor de eenmalige energietoeslag zijn via het gemeentefonds verdeeld. Het budget is voor gemeente Berkelland is toereikend om zowel de energietoeslag als de uitvoeringskosten te dekken. Er wordt een wetsvoorstel energietoeslag 2023 voorbereid. De beoogde inwerkingtredingsdatum van deze wet is juni 2023. Met dit wetsvoorstel wordt het mogelijk gemaakt dat gemeenten ook in 2023 een eenmalige energietoeslag kunnen uitkeren via de categoriale bijzondere bijstand. De gemeente Berkelland hanteert voor de energietoeslag 2023 een inkomensgrens van 120% van de geldende bijstandsnorm.

Programma Overhead en algemene kosten / Bedrijfsvoering
Per 1 maart 2022 is Fijnder gehuisvest in het pand op de Laarberg. Voor het meerjarig groot onderhoud zal in 2023 een onderhoudsvoorziening worden gevormd. In de Tweede Bestuursrapportage 2023 zal hiervoor een begrotingswijziging worden doorgevoerd.

De lasten voor Overhead worden bijgesteld vanwege de hogere loonkosten als gevolg van het bereikte cao akkoord, de uitvoering van de ICT-projecten uit de i-Visie en ook de prijsontwikkeling van de overige bedrijfskosten. De bijstelling voor de uitvoering van de ICT projecten wordt gedekt door een overeenkomstige onttrekking uit de bestemmingsreserve ICT.

2.1 De begroting 2024 van Fijnder geeft aanleiding tot het indienen van een zienswijze.
In de begroting 2024 nemen de lasten en baten sterk toe, waarbij wordt uit gegaan van € 19.823.000 aan baten. Dit heeft te maken met sterk stijgende kosten waarmee Fijnder wordt geconfronteerd. De stijging van de kosten heeft een meervoudige oorzaak, namelijk de stijging van het minimumloon, de daaraan gekoppelde stijging van de bijstandsuitkeringen en de stijging van de lonen van het kaderpersoneel kaderpersoneel als gevolg van een nieuwe cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties. Tenslotte is de verwachting dat het bijstandsbestand gaat stijgen.

Vooralsnog is de gemeentelijke begroting 2024 nog niet aangepast op begroting 2024 en de meerjarenbegroting van Fijnder en zou er bij een ongewijzigde situatie een nadeel ontstaan van € 1.798.000. De verwachting is dat een deel van de stijging in de kosten wordt gecompenseerd vanuit het Rijk via de gebundelde bekostiging van uitkeringen op grond van de Participatiewet, de IOAW, de IOAZ en de BBZ 2004 (BUIG- budget) en de algemene uitkering. Er bestaat evenwel een gerede kans dat het financiële nadeel niet in zijn geheel gecompenseerd gaat worden.

De zienswijze betreft:
We verzoeken het Dagelijks Bestuur van Fijnder om kritisch naar de eigen begroting te kijken en de mogelijkheden te onderzoeken zo realistisch als mogelijk te begroten (reële loonkosten), kosten te verlagen en inkomsten te verhogen.

2.2 De Begroting 2024 Fijnder voldoet aan de eisen gesteld door de Gemeenschappelijke Regeling.
De stukken geven op hoofdlijnen weer hoe Fijnder de doelstellingen uit de begroting zal realiseren.

2.3 Met het beschikbaar stellen van de financiële middelen kan Fijnder haar taken op het terrein van werk en inkomen uitvoeren.
Met het beschikbaar stellen van de middelen kan Fijnder de aan haar overgedragen taken en bevoegdheden binnen het kader van de Participatiewet uitvoeren.

2.4 De Participatiewet wordt uitgevoerd binnen de beschikbaar gestelde middelen vanuit het Rijk.
De financieringssystematiek van de Participatiewet is ingewikkeld en wordt op verschillende momenten in het jaar met de gemeente gecommuniceerd. Bij een fors tekort kan gebruik worden gemaakt van de vangnetregeling van het ministerie.

2.5 De begroting is in lijn met de eerder opgestelde kadernota.
De Begroting 2024 is gebaseerd op de uitgangspunten en de verwachte ontwikkelingen zoals opgenomen in de kadernota die op 30 maart 2023 aan u beschikbaar is gesteld.

Kanttekeningen en risico's
2.1 Fijnder voert vanaf 2023 de leefgeldregeling voor ontheemden uit Oekraïne uit.
Het is nog onbekend hoe de toestroom van nieuwe ontheemden zich gaat ontwikkelen, en of de regelgeving gaat veranderen. Vooralsnog baseert Fijnder zich op de thans beschikbare informatie en zijn de middelen die hiervoor door het Rijk beschikbaar zijn gesteld, afdoende.

Financiën
1.1 Eerste Bestuursrapportage 2023 Fijnder
We maken bij de Baten van Fijnder (blz. 31) onderscheid tussen 'bijdragen' en de overige Baten. De bijdragen zijn in totaal € 16.458.000 en de overige Baten bedragen € 2.962.000. Dat maakt het totaal aan Baten € 19.420.000.

De € 16.458.000 is opgebouwd uit:
Programma werk en activering € 5.278.000
Programma inkomen € 8.347.000
Programma ondersteuning € 1.779.000
Programma overhead en algemene kosten € 2.315.000
WSW Detacheringen - € 1.261.000

Binnen de begroting van Berkelland is de bijdrage aan Fijnder in totaal € 15.514.000. Hiermee is er, zonder tussentijdse bijstelling, sprake van € 943.000 overbesteding.

1.1a. Een groot verschil wordt veroorzaakt bij programmaonderdeel werk en activering. Dit verschil zit met name in de hogere bijdrage loonkostensubsidie en hogere uitvoeringskosten. Deze laatste hogere uitvoeringskosten worden veroorzaakt door de hogere prijs- en loonontwikkeling, waarbij de grootste afwijking veroorzaakt wordt door het in april 2023 bereikte

cao akkoorden voor de cao gemeenten en de cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO). Deze zijn gelijkgeschakeld aan elkaar.

1.1b. Een ander effect dat we zien, is het sterk gestegen wettelijk minimumloon met 10%. De overige prijs- en loonontwikkelingen zijn niet meegenomen in de Begroting 2023.

1.2a. De hogere uitvoeringskosten worden veroorzaakt door een steeds grotere instroom van cliënten die een grote afstand hebben tot de arbeidsmarkt. Gezien de samenstelling van het cliëntenbestand zal de focus meer dienen te liggen op ontwikkeling dan sec op de uitstroom. Als gevolg hiervan zullen de ontwikkelingskosten relatief hoger zijn dan bij goed bemiddelbare cliënten. Hierdoor zal een opwaartse financiële druk op het re-integratiebudget gaan ontstaan. Bij de bestuursrapportage van Berkelland zal het verschil tussen de begroting van Fijnder en de gemeentelijke begroting gelijkgetrokken worden met onze P&C-cyclus. De meerjarige begroting op basis van de Eerste Bestuursrapportage 2023 Fijnder zal dan ook bijgesteld gaan worden.

2.1 Begroting 2024 Fijnder
We maken bij de Baten van Fijnder (blz. 33) onderscheid tussen 'bijdragen' en de overige Baten. De bijdragen in totaal € 17.011.000 en de overige Baten bedragen € 2.812.000. Dat maakt het totaal aan Baten € 19.823.000.

De € 17.011.000 is opgebouwd uit:
Programma werk en activering € 5.617.000
Programma inkomen € 8.534.000
Programma ondersteuning € 1.666.000
Programma overhead en algemene kosten € 2.441.000
WSW detacheringen - € 1.247.000

Het verschil tussen de Begroting 2024 Berkelland ten opzichte van de huidige begroting van Berkelland wijkt af van de aangepaste Begroting 2024 van Fijnder. Als gevolg van de Begroting 2024 Fijnder ontstaat er, zonder tussentijdse bijstelling, een overbesteding van **€** 1.798.000 binnen de begroting van gemeente Berkelland. Bij de bestuursrapportage van Berkelland zal deze gelijkgetrokken worden met onze P&C-cyclus. De meerjarige begroting op basis van de Eerste Bestuursrapportage 2023 Fijnder zal dan ook bijgesteld gaan worden.

2.2 Het BUIG-budget voor 2024 moet nog definitief vastgesteld worden.
We zien in zowel de Eerste Bestuursrapportage 2023 en Begroting 2024 de kosten van Fijnder stijgen. Voor een groot deel wordt dit veroorzaakt door een toename van de uitkeringslasten. De hoogte van bijstandsuitkeringen zijn namelijk gekoppeld aan de minimumlonen, Aangezien het minimumloon aan het begin van het jaar is verhoogd met 10% heeft dat ook direct een financieel effect op de uitkeringslasten.

De gemeentelijke begroting is in 2023 en meerjarig hierop nog niet aangepast, omdat we nog niet precies weten hoe de rijksbijdrage, via het BUIG-budget, hier in mee zal bewegen en hoe dit uitpakt voor de gemeente Berkelland. We verwachten dat de gemeente Berkelland gecompenseerd wordt voor de toename van de uitkeringslasten, maar kunnen nog niet met zekerheid zeggen dat dit 1-op-1 zal gebeuren.

Ook voor 2024 is het BUIG-budget nog onzeker. In de meicirculaire 2024 weten we meer. Wat betreft het BUIG-budget weten we meer in het najaar 2024.

We gaan op de volgende manieren om met de onzekerheden:
a. We monitoren zorgvuldig hoe de rijksbijdrage zich ontwikkelt.
b. Met de zienswijze vragen we het Dagelijks Bestuur van Fijnder om kritisch naar de eigen begroting te kijken en de mogelijkheden te onderzoeken zo realistisch als mogelijk te begroten (reële loonkosten), kosten te verlagen of inkomsten te verhogen.
c. We blijven de raad regelmatig informeren over de financiële situatie.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Uitvoering van de Participatiewet draagt er aan bij dat mensen mee kunnen doen in de samenleving. Inwoners worden zoveel mogelijk geholpen om aan het werk te gaan en/of financieel ondersteund.

Communicatie
De Gemeenschappelijke Regeling Fijnder is vanaf 1 januari 2022 van start gegaan om voor de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk onder andere de Participatiewet uit te voeren. De dienstverlening die Fijnder biedt richt zich vooral op de ondersteuning van werkzoekenden bij het vinden van werk, het verstrekken van uitkeringen voor levensonderhoud, uitvoering van (nieuw) beschut werk, het verstrekken van bijzondere bijstand en de minimaregeling.

Initiatief, participatie en rol gemeente
De Gemeenschappelijke Regeling Fijnder voert voor de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk de Participatiewet uit. De wethouders sociaal domein uit het college van burgemeester en wethouders zijn afgevaardigd in het Algemeen Bestuur van Fijnder.

Planning en evaluatie
De Begroting 2024 en Eerste Bestuursrapportage 2023 worden vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 13 september 2023. Uw gemeenteraad wordt gedurende het begrotingsjaar geïnformeerd door middel van een tweede bestuursrapportage en kwartaalrapportages.

Alternatieven
Het is mogelijk geen zienswijze in te dienen bij de Begroting 2024.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 20-06-2023

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 30-05-2023;

b e s l u i t :

1. Geen zienswijze indienen op de Eerste Bestuursrapportage 2023 Fijnder.
2. Een zienswijze inbrengen op de concept begroting 2024 Fijnder.
3. Het Dagelijks Bestuur van Fijnder informeren over deze reactie.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 20-06-2023

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Fijnder - Begroting 2024 en Eerste Bestuursrapportage 2023 Fijnder

Niet van toepassing.